EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2015.5.22.
COM(2015) 214 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK

a 2006/112/EK tanácsi irányelv 395. cikkének megfelelően

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK

a 2006/112/EK tanácsi irányelv 395. cikkének megfelelően

1. ELŐZMÉNYEK

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: a héairányelv) 395. cikke értelmében a Tanács, a Bizottság javaslata alapján, bármelyik tagállamot egyhangúlag felhatalmazhatja arra, hogy az irányelvben foglalt rendelkezésektől eltérő különös intézkedéseket vezessen be a hozzáadottérték-adó beszedésének egyszerűsítésére vagy egyes adócsalások és -kikerülések megelőzésére. Mivel ezen eljárás a hozzáadottérték-adó általános alapelveitől való eltérésről rendelkezik, az Európai Bíróság következetes ítélkezési gyakorlatának megfelelően[1] ezen eltéréseknek arányosaknak és korlátozott hatályúaknak kell lenniük.

A Bizottságnál 2015. február 12-én iktatott levelében Olaszország felhatalmazást kért a héairányelv 193. cikkétől eltérő intézkedés bevezetésére. Az említett irányelv 395. cikke (2) bekezdésének megfelelően a Bizottság 2015. március 16-án kelt levelében tájékoztatta a többi tagállamot Olaszország kérelméről. A Bizottság 2015. március 17-én kelt levelében értesítette Olaszországot arról, hogy birtokában van a kérelem elbírálásához általa szükségesnek ítélt valamennyi információnak.

Olaszország kérelmében a fordított adózás alkalmazásának engedélyezését kéri az úgynevezett kiskereskedelmi láncok valamennyi beszerzésére.

2. FORDÍTOTT ADÓZÁS

A héairányelv 193. cikke értelmében a hozzáadottérték-adó megfizetésére kötelezett személy a termékértékesítést vagy szolgáltatást végző adóalany. A fordított adózás célja, hogy arra az adóalanyra hárítsa az adófizetési kötelezettséget, akinek a részére a termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás történt.

3. A KÉRELEM

Olaszország a héairányelv 395. cikke értelmében kérelmezi, hogy a Tanács a Bizottság javaslata alapján hatalmazza fel arra, hogy a héairányelv 193. cikkétől eltérő különös intézkedésként fordított adózást alkalmazhasson az úgynevezett kiskereskedelmi láncok beszerzéseire, vagyis az intézkedés a tevékenységi kódjuk alapján meghatározott hipermarketekre, szupermarketekre és diszkontáruházakra (hard discount) vonatkozna. Az eltérés az említett kiskereskedelmi láncok számára szállított, végső fogyasztóknak történő értékesítésre szánt valamennyi típusú fogyasztási cikkre alkalmazandó lenne. Az intézkedés – amely a Tanács engedélyétől függ – még nem lépett hatályba Olaszországban.

4. A BIZOTTSÁG ÁLLÁSPONTJA

Ha a Bizottsághoz a 395. cikk szerinti kérelmek érkeznek be, megvizsgálja azokat annak biztosítására, hogy megfelelnek-e az ilyen kérelmek jóváhagyásához szükséges alapvető feltételeknek, vagyis hogy a javasolt különös intézkedés

[1] Lásd pl. a Bíróság C-489/09. számú ügyben hozott ítéletének 27. pontját.

egyszerűsít-e eljárásokat az adóalanyok és/vagy az adóhatóság számára, vagy hogy a javaslat megakadályozza-e az adócsalás vagy adókikerülés bizonyos típusait. Ebben az összefüggésben a Bizottság mindig is a visszafogott és elővigyázatos megközelítést részesítette előnyben annak érdekében, hogy az eltérések ne ássák alá az általános héarendszer működését, korlátozott legyen az alkalmazási körük, továbbá szükségesek és arányosak legyenek.

A szakaszos fizetés elvétől való bármilyen eltérés ezért csak végső eszközként és sürgősségi intézkedésként alkalmazható bizonyított csalások esetén, továbbá garanciát kell nyújtania az engedélyezett eltérés szükségességét és kivételes jellegét, az intézkedés időtartamát, valamint az érintett termékek különleges jellegét illetően. A fordított adózási eljárás nem használható szisztematikusan a tagállami adóhatóságok által ellátott felügyelet hiányosságainak ellensúlyozására.

Ennek ismeretében emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság – elveinek megfelelően – csak akkor mérlegeli a fordított adózás alkalmazását megengedő eltérést, ha a szóban forgó áru egyébként nem kerülhetne el a végső fogyasztókig, a szállítói lánc elején álló, gyenge adóalanyt megbízható adóalany váltja fel, és nem áll fenn annak a kockázata, hogy a csalás áthelyeződik a kiskereskedelmi szintre vagy olyan tagállamokra, amelyek nem alkalmazzák a fordított adózást.

A kérelem Olaszország által biztosított makrogazdasági adatokon alapul, amelyek azt jelzik, hogy az adókikerülés mértéke a kiskereskedelmi ágazatban körülbelül 11 %-kal alacsonyabb, mint a gazdaság egészében (16,04 % a 27,12 %-hoz képest). Az adókötelezettségnek a kiskereskedelem egy részére (vagyis a kiskereskedelmi láncokra) történő áthelyezésétől Olaszország a héabevétel növekedését várja.

Először, a Bizottság kételkedik abban, hogy a fordított adózás ilyen általános és differenciálatlan alkalmazása rendkívül nagyszámú – ebben az esetben alapvetően végső fogyasztásra szánt – termékre olyan különös intézkedésnek tekinthető, amely még megfelel a héairányelv 395. cikkének.

Másodszor, szükség esetén arra is rá lehet mutatni, hogy a kiskereskedelmi láncok beszállítói tekintetében, amelyek részben maguk is nagy- vagy közepes méretű vállalatok, nincs bizonyíték az esetleges csalással összefüggő problémák jellegére vagy mértékére vonatkozóan. Következésképp nem lehet abból kiindulni, hogy ebben az esetben a fordított adózás megfelelő intézkedés, mivel – bár megfelelő lehet például a körhintacsalás esetén – nem jelent megoldást a csalás minden formájával szemben (például az úgynevezett feketegazdaságban, amelynek keretében semmilyen héakötelezettség teljesítésére nem kerül sor) illetőleg általánosabban a héabevétel-kiesés más eseteiben. A jelen esetben a Bizottságnak komoly kétségei vannak afelől, hogy a kért intézkedésnek az olasz hatóságok által várt pozitív hatása lenne.

Emellett az olasz hatóságok nem bizonyították, hogy a szóban forgó áru jellege olyan, hogy az ellenőrzés hagyományos ellenőrzési eszközökkel nem lenne elvégezhető és ezért indokolná a fordított adózás alkalmazásának szükségességét.

Amennyiben a fogyasztói piac jelentős része tekintetében a végső fogyasztásra szánt árukkal összefüggő teljes héafizetési kötelezettség a kiskereskedelmi szintre helyeződne át, ennek következtében valószínűleg csalás is ezen a szinten fordulna elő, és nincs garancia arra, hogy az intézkedésnek tényleges pozitív hatása is lesz. Emellett az intézkedés ahhoz vezethet, hogy a csalás más tagállamokra helyeződik át, mivel az áruk a fordított adózás keretében (gazdasági értelemben) héamentesen lennének beszerezhetők és azokat az Európai Unióban bárhol értékesíteni lehetne a feketepiacon.

Mindezek alapján a Bizottság azt az álláspontot képviseli, hogy a szóban forgó terület tekintetében az eltérés nem indokolt.

5. KÖVETKEZTETÉS

A fent említettek alapján a Bizottság ellenzi Olaszország kérelmét.